

Göteborg
V:a Frölunda 208
Kannebäck

Boplatssområde ystå

Inv.nr 49065

Fyndrapporter 1973

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1972 : 22

Dnr 59/0923... 21 JAN. 1975

VIA FRÖLUNDA 208

Riksantikvarieämbetet
Statens Historiska Museum
Box 5405
114 84 STOCKHOLM
Dnr 8501/73

Göteborgs arkeologiska museum
Skärgårdsgatan 4
414 58 GÖTEBORG

Riksantikvarieämbetet får meddela, att riksantik-
varien vid föredragning den 15 oktober 1974
har beslutat, att fynden från undersökning å fastigh.
23:S 44 Kannebäck, Västra Fröunda sn, Vg, utförd av
Carl Cullberg och Stina Andersson

tillföres GAM

Fynden har ~~ej~~ begärts av Eder. Fynden ej insända
av Eder

~~XX~~
~~XX~~
~~sändas genom Statens Historiska Museum~~

Stockholm den 15 oktober 1974

För riksantikvarieämbetet

Margareta Biörnstad
Margareta Biörnstad

Dnr. 24/74

V:A FRÖLUNDA 208

~~23:S~~ 44 KANNEBÄCK GÖTEBORG
BOPLATSOMRÅDE YNGRE STENÅLDER

23:S 44 KANNEBÄCK GÖTEBORG BOPLATSOMRÅDE YNGRE STENÅLDER

Boplatsområde med keramik och litet flinta troligen från yngre stenålder. Inom området fanns en härd.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Stadsäga 15494, 24711, Kannebäck, Göteborgs stad.

Grävningsorsak: Planerad bostadsbebyggelse.

Grävningstid: Provgrävning - 18-25 augusti 1966.

Vidaregrävning - 8-11 augusti 1972.

Antal timmar i fält: 1966 - 98 arkeologtimmar och 45 grovarbetstimmar.

1972 - 30 arkeologtimmar och 12 grovarbetstimmar.

Undersökt yta: 1966 - 10 kvm inom det ca 2 400 kvm stora sonderingsområdet.

1972 - 4,5 kvm.

Platsledare: 1966 - Carl Cullberg.

1972 - Stina Andersson.

TOPOGRAFI (fig 1-4)

Undersökningsområdet låg i Västra Frölunda uppe i ett högt bergsparti kallat Korsåsen. Detta sträcker sig ungefär i norr-söder och omges i väster och öster av låga leriga dalgångar, Tynneredsdalen i väster och dalen vid Ängås söder om Frölunda centrum i öster. Söder om bergspartiet sträcker sig den låglänta marken ner mot Välen, Askimsvikens innersta del (fig 1, samt fig 9 i rapport över 23:S 187 i föreliggande årgång av Fyndrapporter).

Boplatsområdet utgjordes i huvudsak av två tidigare uppodlade sandiga åkrar (fig 2). De var nu gräsbevuxna och höll på att växa igen med träd och buskar. Den södra ängen (med provgrop 5 och 6) sluttade svagt ner mot nordväst och var omgiven av låga bergknallar runt om. Den norra ängen (=det egentliga boplatsområdet) sluttade svagt ner mot väster och övergick västerut i ett större plant tidigare uppodlat område (fig 1). Boplatsområdet utgjorde den stora ängens östligaste del, där denna bildade en liten väl skyddad gip mellan ganska låga bergknallar i norr och söder (fig 2-4).

Boplatsen låg ca 30-34 m över havet.

På bergstopparna runt omkring, både på Korsåsen och angränsande berg, har flera rösen och stensättningar legat. Dessa är nu undersökta och borttagna. De har daterats till brons- och järnålder. På Korsåsens östra sluttning låg en boplats från yngre stenålder (23:S 187, fig 1). Den undersöktes i samband med Kannebäckboplatsen (se rapport i föreliggande årgång av Fyndrapporter).

TIDIGARE FYND

Inga fynd har tidigare insamlats från området, men vid rekognocering har iakttagits rikligt med flinta i området.

ARBETSBESKRIVNING(fig 2)

Vid provgrävningen 1966 grävdes 6 st provgropar (s k glesgropar). Intill grop 1, vilken innehöll sot och skörbrända stenar, utvidgades undersökningen. I den här undersökta ytan (=yta A), ca 1 m väster om provgrop 1, påträffades en härd (anläggning 1), vilken utgrävdes.

Vid den fortsatta undersökningen 1972 grävdes ett schakt och två meterrutor. Dessa grävdes skiktvis.

Provgrävningen 1966 utfördes enligt den grävningsmetod för boplatser som Carl Cullberg har beskrivit i Fyndrapporter 1969¹⁾.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Inom hela undersökningsområdet utgjordes jordarten av sand. Inom det egentliga boplatsoområdet på den norra ängen fanns överst ett 0,25-0,35 m tjockt ploglager och därunder sand, som i stort sett var stenfri. Omedelbart under ploglagret var sanden delvis sotig bl a i schaktet och yta A. Inom sistnämnda område fanns dessutom mindre kolfläckar och glest liggande 0,05-0,15 m stora stenar.

Detta delvis sotiga sandlager utgjorde troligen rester av ett k u l t u r l a g e r. De flesta fynden i meterrutorna låg just inom denna övre del av sanden omedelbart under ploglagret, d v s ca 0,25-0,55 m djupt under markytan. Här fanns relativt mycket keramik, en del klart slagen flinta samt spridda kolbitar.

A n l ä g g n i n g 1, h ä r d (fig 5-6)

Inom yta A framkom en härd, närmast rund, 0,6 m i diam och 0,35 m djup med rundad botten. Den bestod av tätt packade 0,1-0,2 m stora skörbrända stenar liggande i sotig kolbemängd sand. Den låg i ljus sand med ytan 0,4 m djupt under markytan.

Sotet och de skörbrända stenarna som påträffades i provgrop 1 utgjorde möjligen en liknande härd.

FYNDTABELLER

(Se omstående sida)

1966

49065;

1-3
4-7
8-11
12-14
15-16
17-19
20-25
26-31

Grävn. enhet	Ker.	Brända ben	Kvarts	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap			Övrigt		
	gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr
Gles- grop 1			9	1	2	44	36						
Gg 2		<i>salenad</i>	14	2	5	13	20						
Gg 3		<i>salenad</i>	10	2	4	42	44						
Gg 4			33	6	10	91	91						
Gg 5			29			58	68						
Gg 6			17	2	2	13	57						
Yta A. avtorv		<i>salenad</i>	4	9	27	32	55	Kärna	1	85	Kolprov fr härden		
Yta A. nergr			35	27	256	95	338	Avsl m ret	1	56	Bergarts- avsl?	1	6
								Flintst m knackspår	1	95			
Summa	1	2	151	49	306	388	709		3			1	

1972

32-38
39-40
41-45
46-50
51-54
55-56
57-58
59-62
63-67
68-72
73-77

Fynd nr	Grävn. enhet	Nivå i cm	Kol	Ker. orn.	Ker. oorn.	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap		
			gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr
1	Schakt		1	45	41	31	91	47	204	Knuta	1	78
2	M1	0-25				4	51	6	4	Avsl m ret	2	18
3	M1	25-45	3	14	68	14	123	17	69			
4	M1	45-55	1	10	80	12	28	20	62			
5	M1	55-65	1		33	3	28	9	45			
6	M1	65-70				1	28	5	32			
7	M2	0-20				2	6	5	11			
8	M2	20-30	3			6	4	6	18	Avsl m ret	1	7
9	M2	30-40	3	6	125	14	40	13	168			
10	M2	40-50	2	17	53	5	18	19	586			
11	M2	50-60	1	7		6	9	10	41	Kärna	1	135
Summa			15	99	400	98	426	157	1240		5	

SAMMANFATTNING AV HELA FYNDMATERIALET

Fl i n t a st gr

Knackstenar

Flintstykke med knackspår 1

Kärnor

Kärnor 2

Knuta 1

Kärnredskap tillhuggna --

Kärnredskap flathuggna --

Kärnredskap slipade --

Avslagsredskap tillhuggna

Avslag med retusch 3

Avslagsredskap flathuggna --

Avslagsredskap slipade --

Obearbetade avslag

Avslag 147

Övrig flinta

Flinta övrig 545

B e r g a r t

Bergartsavslag? 1 6

Ö v r i g t

Keramik ornerad 99

Keramik oornrad 401

Kol 15

Brända ben 2

Kvarts 151

FYNDBESKRIVNING

Fynden utgörs av keramik och flinta.

K e r a m i k e n består av mindre krukskärvor. Största skärvan är 4,5x5,5 cm stor. Godstjockleken är omkring 1 cm. Kantbitar förekommer.

Ett 10-tal krukskärvor är ornerade. Orneringen består av streck (fig 7-8) och gropar, vilka bildar utbuktningar på insidan (fig 9). Några skärvor är ornerade med genomgående hål i kombination med tvärsnoddsliknande intryck på mynningskant och vulst (fig 10-11).

F l i n t a n är till ganska stor del inte slagen, men även en del avslag finns samt några enstaka redskap.

SAMMANFATTNING OCH DATERING

Undersökningen omfattade ett boplatssområde med rester av ett svagt sotfärgat såndigt kulturlager med en del keramik samt litet flinta. Inom området fanns en härd. Huruvida denna hör ihop med fynden är osäkert.

Keramikens tyder på en datering till yngre stenålder. De ornerade vulstförsedda skärvorna kan eventuellt höra hemma i senneolitikum²⁾. Flintan ger inga hållpunkter för datering.

Dateringen av härdens är osäker.

SUMMARY

The excavation comprised a settlement area occupying a couple of disused, sandy fields (figs. 2-4). They were situated in a high range of hills surrounded by low-lying, clayey valleys in Västra Frölunda, southwest Gothenburg (fig. 1).

Trial excavation was carried out in the area as early as 1966. This excavations comprised six trial-pits and one small area (fig. 2) where a hearth was found (figs. 5-6).

The excavation was continued in 1972 when one trench and two metre squares were dug (fig. 2). A slightly sooty, sandy culture layer containing some pottery (figs. 7-11) and a little flint was found.

The pottery indicates a Late Stone Age date.

Stina Andersson

Litt.:

- 1) Cullberg, C. Metoder för undersökning av boplatssområden i Göteborg. Fyndrapporter 1969. Göteborg 1969. Sid 17 ff.

- 2) Strömberg, M. Wulstkeramik in skandinavischen Funden aus der Spätneolitikum. Meddelanden från Lunds universitets historiska museum 1949. Lund 1949 samt
Strömberg, M. Ett senneolitiskt grophus i Vallevärd, Ale. Historisk tidskrift för Skåneland. Nr 2 1968. Kristianstad 1968. Sid 9 ff.

Fig 1
 Topografisk karta. 14-meterskurvan markerad
 Topographical map. The 14 m contour is marked
 Skala 1:4000

Översikt. General view
 Skala 1:50000

23:S 44 PROVGROPAR METERRUTOR OCH SCHAKT
 TRIAL-PITS METRE SQUARES AND TRENCH

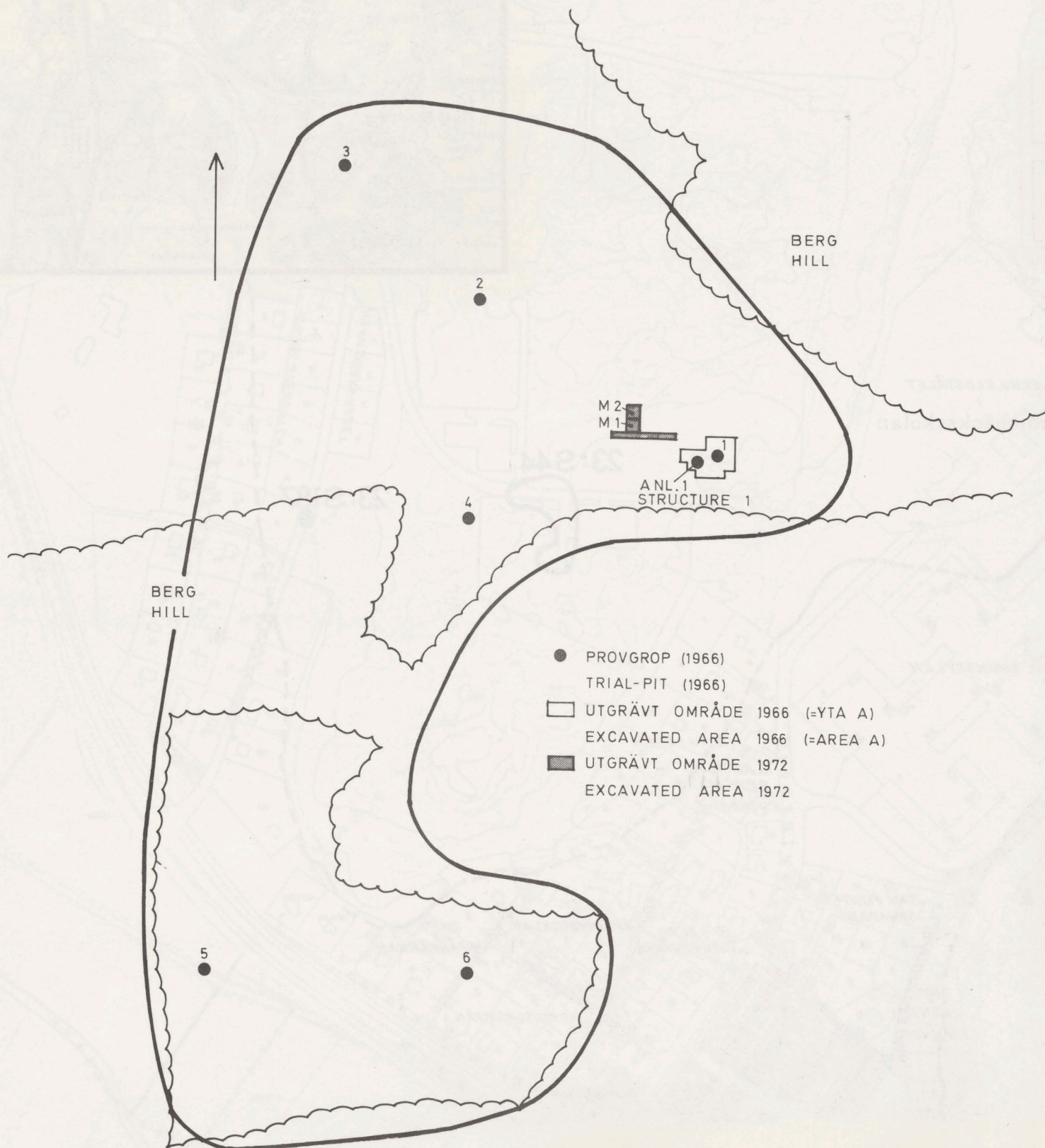

FIG 2

SKALA 1:400

Fig 3
Boplatssområdet (x) från väster.

Neg.nr. B 6823

The settlement area (x) seen from the west.

Fig 4
Boplatssområdet. Krysset markerar ungefär läget för yta A (1966) och schaktet (1972).
Foto från öster.

Neg.nr. B 6824

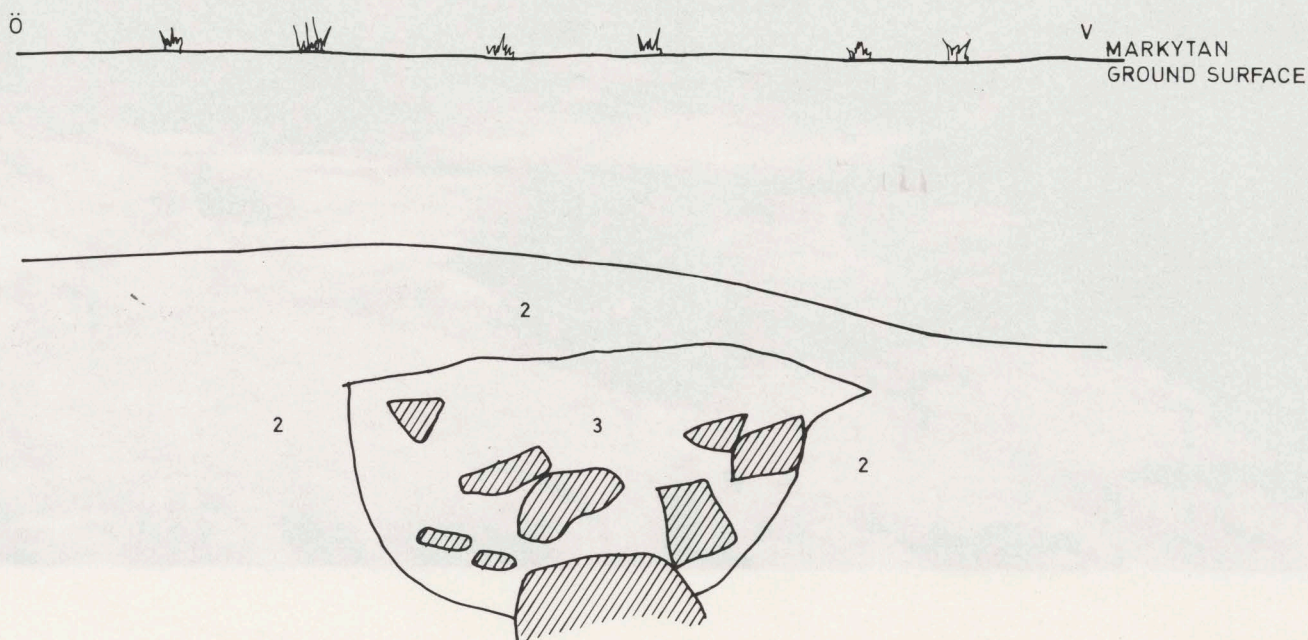
The settlement area. The cross marks the approximate position of area A (1966) and the trench (1972). View from the east.

Fig 5
Härden (anläggning 1). Profilen med
halva anläggningen bortgrävd. Från norr.

The hearth (structure 1). The section when
half the structure had been removed. View
from the north.

23:S44 ANLÄGGNING 1. PROFIL STRUCTURE 1. SECTION

1. PLOGLAGER
2. SAND, I ÖVERDELEN DELVIS SOTIG
3. SOTIG KOLBEMÄNGD SAND

FIG 6
FIG 5-6

1. PLOUGH SOIL
2. SAND, PARTLY SOOTY IN THE UPPER STRATUM
3. SOOTY SAND MIXED WITH CHARCOAL

SKALA 1:10

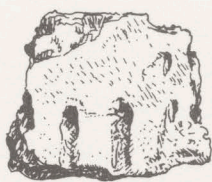

Fig 7

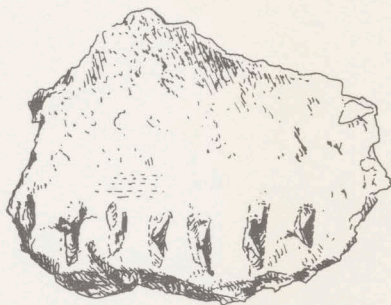

Fig 8

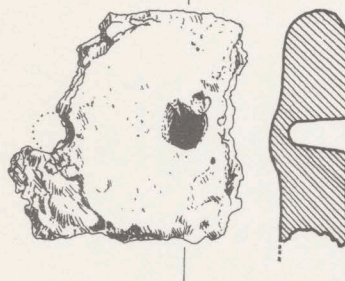

Fig 9

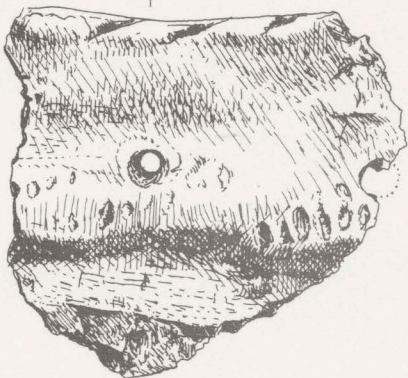

Fig 10

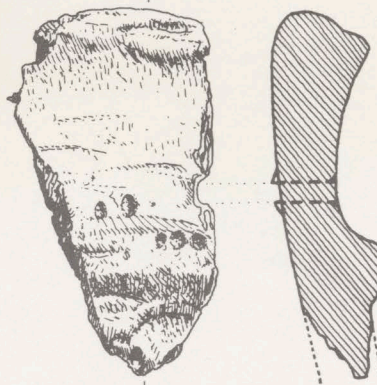

Fig 11

Fig 7-11
Ornerade krukskärvor

Fig 7	Fynd 9	Meterruta 2
Fig 8	Fynd 1	Schaktet
Fig 9	Fynd 4	Meterruta 1
Fig 10	Fynd 1	Schaktet
Fig 11	Fynd 3	Meterruta 1

Figs. 7-11
Decorated potsherds

Fig 1	Find 9	M-square 2
Fig 8	Find 1	The trench
Fig 9	Find 4	M-square 1
Fig 10	Find 1	The trench
Fig 11	Find 3	M-square 1

Skala 1:1

Översikt över norra ängen, östra gipen. Foto 1966, från nordväst.

Neg.nr. B 6827

Översikt över norra ängen, östra gipen. Foto 1966, från sydväst.

Neg.nr. B 6826

Härden, anläggning 1, helt utgrävd.
Foto 1966.

Neg.nr. B 6828

Neg.nr. 3 6829

Yta A omkring anläggning 1. Från nordost.

Neg.nr. 3 6830

Glest liggande stenar inom yta A.
Från nordost.

= 23:544 (1966 års grävning)

Sammanfattningsblankett 1

Söknummer: 44

Arbetsnamn: ÅNGÅS

Sifferläge:

M.ö.h.

Provgropar:

Vägsträckning:

Yta:

Väggropar:

Glesområde:

Yta:

Glesgropar, valda: 3

" slumpade: 3

Tätområde:

Yta: ca 10 m²

Glesgropar kompl. till tätgropar:

Tätgropar:

Provschakt:

Schakt:

Ytavbanningsområde:

Vertikalgropar:

Ytplockat:

Anläggningar:

Övrigt:

Söknummer:

44

Flinta utom redskap:

	>1 cm BFT	Övrigt > 1 cm	<1 cm	<1 cm mikrospån	Summa
Provgropar	g st	g st	g st	g st	g st
Väggropar	g st	g st	g st	g st	g st
Glesgropar	23 g 13 st	226 g 63 st	90 g 198 st	— g — st	339 g 274 st
Tätgropar	g st	g st	g st	g st	g st
Provschakt	g st	g st	g st	g st	g st
Schakt	g st	g st	g st	g st	g st
Ytavbaningsområde	g st	g st	g st	g st	g st
Vertikalgropar	g st	g st	g st	g st	g st
Ytplöckat	g st	g st	g st	g st	g st
Anläggningar	282 g 34 st	375 g 82 st	18 g 45 st	1 g 2 st	676 g 163 st
Övrigt	g st	g st	g st	g st	g st
Summa	305 g 47 st	607 g 145 st	108 g 243 st	1 g 2 st	1015 g 437 st

Övrigt förhistoriskt material utom flinta, keramik, br. ben, br. lera och redskap:

Kvarts

151 g

Grönsten

1 grönstenavslag 6g

Skiffer

Sammanfattningsblankett 3

1 st. kärna - knuta 85 g

1 st. flinta med knackspår 95 g

1 st. avslag med bearbetning 56 g

Keramik 4 g.

Brända ben 1 g.

Provbeteckning: Söknr. 44 glesgr. 1

Gropdjup: 50 cm.

Modernt kulturmateriel:

41g.

Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/no.

bf	ff	tf	bt
g	g	2	g
st	st	1	st

g	st
2	1

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/no.

22	g
13	st

22	
	13

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/no.

14	g
31	st

14	
	31

Sorteringsahl

Mikrospån < 1 cm

g
st

Summa

38

45

Redskap av flinta:

Redskap av annat material:

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g
Brända ben g
Bränd lera g
Kvarts 9 g

Sorterat av: H. Olsson

Datum: 23/8 1966

Provbeteckning: *sökm 44, glösgrop 2*

Gropdjup: *20 cm*

1 g glas, 2 g järn, 10 g slagg, 10 g porlän

Modernt kulturmateriel:

Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/no.

bf	ff	tf	bt	g	st
3 g	g	2 g	g	5	2
1 st	st	1 st	st		

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/no.

13 g	13
3 st	3

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/no.

7 g	7
10 st	10

Mikrospån < 1 cm

g	
10 st	

Summa

25 *15*

Redskap av flinta: *—*

Redskap av annat material: *—*

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g
Brända ben 1 g
Bränd lera g
Kvarts 14 g

Sorterat av: *Jm*

Datum: *23 / 8* 1961

Provbeteckning: Söknr 44. glesgr. 3

Gropdjup: 25 cm

Modernt kulturmaterial:

49g.

Flinta, utom redskap: > 1 cm. och av typen bf, ff, tf, bt: c/nc.

bf	ff	tf	bt
1 g	g	g	3 g
1 st	st	st	1 st

g	st
4	2

Flinta, utom redskap > 1 cm. och utom bf, ff, tf, bt: c/nc.

33 g
9 st

33
9

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/nc.

11 g
33 st

11
33

Sorteringsobl.

Mikrospån < 1 cm

g
st

Summa

48

44

Redskap av flinta:

Redskap av annat material:

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g
Brända ben < 1 g
Bränd lera g
Kvarts 10 g

Sorterat av: H. Olsson

Datum: 23/8 1966

Provbeteckning: SÖKNR. 44, GLESGRÖP 4

Gröpdjup: 60 cm

Modernt kulturmateriel:

3 gger, 1 g porlän, 1 g glas, 1 g kullager, 26 g slagg, 5 g

Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/nc.

bf	ff	tf	bt
g	7 g	2 g	1 g
st	3 st	2 st	1 st

g	st
10	6

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/nc.

54 g
18 st

54
18

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/nc.

37 g
73 st

37
73

Sorteringsabl

Mikrospån < 1 cm

+
3 st

+
3

Summa

109

93 97

Redskap av flinta:

Redskap av annat material:

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g
Brända ben g
Bränd lera g
Kvarts 33 g

Sorterat av:

Datum: 23 / 8 1966

Jn

Provbeteckning: Söknr 44 glesgr. 5

Gropdjup:

50 cm

Modernt kulturmateriel:

2/9

Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/no.

bf	ff	tf	bt
g	g	g	g
st	st	st	st

g	st

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/no.

54	g
14	st

54	
	14

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/no.

14	g
44	st

14	
	44

Mikrospån < 1 cm

g
st

Summa

68 58

Redskap av flinta:

Redskap av annat material:

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g
Brända ben g
Bränd lera g
Kvarts 29 g

Sorterat av: H. Olsson

Datum: 23/8 1966

Provbeteckning: Sökenr 44, glugrop 6
Gröpdjup: 50 cm

Modernt kulturmateriel:

19 slagg,

Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/nc.

bf	ff	tf	bt
g	/	/	/
st	st	st	st

g	st
2	2

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/nc.

50	g
6	st

50	6
----	---

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/nc.

57	g
7	st

57	7
----	---

Sorteringsblad

Mikrospån < 1 cm

g
st

Summa

59 15

Redskap av flinta:

Redskap av annat material:

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g
Brända ben g
Bränd lera g
Kvarts 17 g

Sorterat av: Jw

Datum: 23/8 1966

= 23:544 (1966 års grävning)

Söknummer: 44

Sorteringsblankett 1

Provbeteckning: Anläggning 1 från avtorningen
(= hela yta A)
SA-73

Gropdjup:

Modernt kulturmateriel:

Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/nc.

bf	ff	tf	bt
7 g	1 g	- g	18 g
2 st	1 st	- st	4 st

g	st
36	7

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/nc.

50 g
12 st

50	12
----	----

Flinta, utom redskap < 1 cm: c/nc.

5 g
20 st

5	20
---	----

Mikrospån < 1 cm

1 g
2 st

1	2
---	---

Summa

82 g 41 st

Redskap av flinta: 1 st kama - kniv 85g

Redskap av annat material:

Övrigt förhistoriskt material:

Keramik < 1 g mm. A: 2
Brända ben g
Bränd lera g
Kvarts 4 g

Sorterat av: J. W.
Datum: 15/3 1967

Söknnummer:

44

Sorteringsblankett 1

Provbeteckning:

Anläggnings 1 från nedräkningen
(= hela yk A.)
S.A.-73

Gropdjup:

Modernt kulturmaterial:Flinta, utom redskap: > 1 cm, och av typen bf, ff, tf, bt: c/nc.

bf	ff	tf	bt
13 g	17 g	11 g	215 g
5 st	1 st	5 st	16 st

g	st
256	27

Flinta, utom redskap > 1 cm, och utom bf, ff, tf, bt: c/nc.

325 g
70 st

325
70

Flinta, utom redskap: < 1 cm: c/nc.

13 g
25 st

13
25

Mikrospån < 1 cm

— g
— st

—
—

Summa

594 g 122 st

Redskap av flinta:

1 flintskydd med knackspår 95 g
1 avslag med bearbetning 56 g

Redskap av annat material:Övrigt förhistoriskt material:

Keramik g

Brända ben g

Bränd lera g

Kvarts 35 g

Sorterat av: J. W.

Datum: 15/3 1967

1 st grönstensavslag 6 g

Söknr. 44

glesgropar.

glesgr 7.

1st	13st	kol o. skörbränd sten i botten.
2g	22g	
31st		
14g		

45

>1

≤1

2st	3st	br. ben 1g
5g	13g	
10st		
7g		

15

br. ben 1g

avr. mikro.

3

2st	9st	br. ben < 1g.
4g	33g	
33st		
11g		

44

4

6st	70st
10g	36g
18st	3st
54g	1g

94

6

2st	6st
2g	50g
7st	
7g	

15

5

	14st
	54g
44st	
14g	

58